

**Asunto Oy Törninyörä
Satamakatu 11
57130 Savonlinna**

Marjatta Vasara

Puistola 12.2.2014

Arvoisa Pekka Matilainen

Löysin vanhan vihkon ja nappasin siitä pari otetta, jotka liittyvät suoraan Törninyörään. (Liitteinä)

Tein myös lyhyen yhteenvedon siitä, miltä lapsena tuntui Törninyörässä asuminen. (Liite) Asuin siellä elokuusta 1954 syksyyn 1962, jolloin läksin opiskelemaan.

Vanhempani jäivät sinne asumaan muutamaksi vuodeksi, kunnes muuttivat Satamakadun uuteen taloon.

Asuntomme (B 22) oli Oy Wilh. Shauman Ab:n työsuhdeasuntoja, samoin kuin A-portaan Tynkkysenkin.

Valokuvia en ole etsiskellyt, joku saattaisi löytyä, jos tarpeen olisi.

Vilkaisin sivuja; mielenkiintoisia ja muistoja herättäviä. Mainittujen lisäksi asukkaita oli mm. perhe Starck; lapset olivat tyttö (Marja-Liisa) ja poika.

He asuivat alapuolellamme. Vieressämme asuivat äiti ja poika (Antero)

Paasikallio. Alhaalla asui perhe Eronen, vanhemmat olivat opettajia.

Yläkerrassa asui kaupunginjohtaja Hyvärinen perheineen, Maija (Maikki) oli minua nuorempi. Hänellä oli kaksi vanhempaa veljeä.

Myös Rion ja muistaakseni Pika-Baarinkin omistaja Helmi McKay (?) asui talossa.

Lasta vähän pelotti tiukkailmeinen "maalattu" iäkäs nainen.

Lapsena Törninyörässä

Törninyörä on kaksi: talo ja pienehkö saari sataman edessä. Onko saari alkuperäinen?

Talo oli 1950-luvulla kadun uudenaikaisin. Toisella puolen oli Kaurosen rautakauppa, toisella kirjasto, molemmat vanhoja puutaloja.

Lapselle Törninyörä oli mainio asuinpaikka. Kavereita riitti aina, sillä lapsia asui ainakin alkuvuosina varmaan kolmattakymmentä.

**Asunto Oy Törninpyörä
Satamakatu 11
57130 Savonlinna**

Pihalla pelattiin neljää maalia, juostiin hippasilla ja mentiin piilosilla rappukäytäviin asti. Välillä talonmies tuli häätämään rapusta, kun huuto ja juokseminen häiritsivät joitakin asukkaita.

- Rapulla tarkoitettiin porraskäytävää: ”Asutko A- vai B-rapussa?”

Kadulta pihaan vievässä ”tunnelissa” pelattiin palloa. Varsinkin tytöt harjoittelivat siellä erilaisia pallopelien heittoja (selin seinään jne.).

Pihaltakin äänet kuuluivat hyvin ylös asti, joten iltamyöhään ei saanut leikkiä. Reviiriä laajennettiin viereiseen Satamapuistoon. Siellä oli kesäisin lautakeinu, jolla sai melkoiset vauhdit. Talvisin laskettiin liukumäestä ja leikittiin siinä hippaa.

Pihalla piti lisäksi varoa autoja, jos ne eivät mahtuneet autotalliin pihan perällä. Autoja ei ollut kovin monta, sillä läheskään kaikilla perheillä ei omaa ollut.

Kieltoja oli talon sisälläkin: hissiä ei – virallisesti – saanut käyttää. Kieltoaulussa luki selkeästi: Alle 12-vuotiailta hissien käyttö kielletty. Aikuisen mukana päästiin ajamaan - tosin kaikki lapset eivät tainneet muistaa ikäänsä vaan ajelivat hissillä joskus huvikseenkin.

Myös oikotie ullakon (vintin) kautta rapusta toiseen oli kielletty, mutta sitä käytettiin. Yksi syy kieltoon lienee ollut se, että vintillä kuivatettiin pyykkiä. Siellä oli naruja täynnä lakanoita, joita täytyi varoa.

Kellarin portaat olivat jyrkät ja valaistus himmeä. Sinne ei mielellään mennyt, mutta piti hakea hilloja ym. säilöstä. Jotkut pelottelivat rosvojutuilla, tuskin aiheesta – kukapa olisi tullut ryöstämään hillopurkkeja ja vanhoja huonekaluja?

B-rapun oven vierestä pääsi ravintolaan (nyk. Majakka). Sieltä joskus – lapsen mielestä kovin harvoin – käytiin ostamassa kannulla ruoka-annos, jos vanhemmat olivat ylitöissä ja piti saada illalla nopeasti syömistä.

Vaikka lapsia oli paljon ja meno välillä villiä, paikat pysyivät siisteinä. Seiniä ei töhritty eikä roskia heitelty portaisiin. Siitä olisi tullut sapiskaa sekä kotoa että talonmieheltä. Rapussa tervehdittiin vastaantulevia, vaikka ei varsinaisesti tunnettukaan.

**Asunto Oy Törninyörä
Satamakatu 11
57130 Savonlinna**

Siivoaminen oli sallittua tiettyinä päivinä(?) ja aikoina. Perjantai-iltaisin piha kajahteli matto-
piiskojen iskuista. Osa ehätti pihaan mattotelineelle, osa tyytyi mattoparvekkeisiin, joita oli
kerrosten puolivälissä pihanpuoleisina ulokkeina.

Pihalla olivat isot roskasäiliöt. Ei silloin lajiteltu jätteitä, vaan kaikki meni suoraan samaan astiaan.

- Olisiko jossain vaiheessa suunniteltu tai jopa kokeiltu jätteiden pistämistä putkea pitkin alas?

Saunaa ei talossa ollut, arveltiin kai kylpyhuone riittäväksi.

Kadunpuoleisista ikkunoista näki satamaan. Kesäiltaisina katseltiin, kuinka höyrylaivat lipuivat
satamaan suunnilleen samoihin aikoihin reiteiltään Kuopiosta ja Lappeenrannasta.

Talvipakkasella kaikuivat jääkiekon lyönnit Kirkkopuiston kaukalosta, kun avasi olohuoneen
ikkunan. Tunsin olevansa kaupunkilainen!

Marjatta Vasara (o.s. Karos)

**Asunto Oy Törninpyörä
Satamakatu 11
57130 Savonlinna**

Otteita päiväkirjasta

26.8.1954

Kotimme on Savonlinnan satamassa, uudessa komeassa, 5 asuinkerrosta, liikehuoneiston, kellari- ja ullakkokerrokset käsittävässä talossa. Tämä valmistui noin viikko sitten sen verran, että tähän saattoi tulla asukkaita. Liikehuoneistot eivät ole vielä valmiita. Me muutimme 25.8.1954. Meillä on kaunis huoneisto; 2 huonetta, halli, palvelijanhuone ja keittiö eli 4 huonetta: olohuone, Ailan huone, makuuhuone, minun huoneeni, oikein sievää ja kaunista. Täällä on kaikkia mukavuuksia: vesijohdot, keskuslämmitys, sähköhella, jääkaappi, WC, kylpyamme, hissi. On koulu ja kaupat lähellä, tämä on keskikaupunkia. Ainoastaan äidin ja isän työpaikkaan on pitkä matka, mutta sinikkapysäkki on aivan lähellä.

18.10.1954

Tämän talon lapsista tunsin ennestään Mirja ja Martti Tynkkysen.

Talon muista lapsista tunnen 9- ja 8-vuotiaat Helena ja Ulla Saaren, nyk. Tikan (heidän äitinsä meni uusiin naimisiin ”Topi-sedän” kanssa), 8-vuotiaan Leena Rissasen, kai 6-vuotiaan Ritva Nousiaisen, hänen veljensä n. 5-vuotiaan Heikin ja luultavasti 11-12-vuotiaan Karin, Ikosen 9-vuotiaan Marja-Liisan, hänen nuoremmat sisaruksensa Riitan, Pirjon ja Karin, talonmies Kavakan luult. 7-vuotiaan Tuulan ja 5-vuotiaan Sirpan, metsänhoitaja Mikkolan 8-vuotiaan Tuulan ja hänen 5-6-vuotiaan veljensä Jukka-Pekan, Kankkusen Paten, 8-9-vuotiaan pojan. On talossa muitakin lapsia, mutta en tunne heitä. Ai niin! Unohdin mainita kaupunginjohtaja Hyvärisen Maikin ja hänen kaksi veljeään.

Marjatta Vasara (o.s.Karos)